

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА „ЛАЗА К. ЛАЗАРЕВИЋ“, ШАБАЦ

АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА
2023-2027.

Шабац, децембар, 2023.

НАЗИВ ШКОЛЕ: „ ЛАЗА К. ЛАЗАРЕВИЋ“, ШАБАЦ

МЕСТО И АДРЕСА: ШАБАЦ, Масарикова бр. 136

КОНТАКТ ТЕЛЕФОНИ :

ДИРЕКТОР : 015/352-047,

ЗАМЕНИК ДИРЕКТОРА: 015/710-0156,

СЕКРЕТАР: 015/ 304 -170;

Е-mail:

oslaza@mts.rs

oslazappsluzba@gmail.com

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ДИРЕКТОРА ШКОЛЕ: МИЛАН БЛАГОЈЕВИЋ

ОПИС ШКОЛЕ:

Матична школа у Шапцу - осморазредна

Издвојене школске јединице:

Варна - осморазредна

Јевремовац - четвороразредна

Комбинована одељења:

Поцерски Метковић

Грушић

Неподељене школе:

Слатина

Десић

Садржај:

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ АНЕКСА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:	3
ОДЛУКА О ДОНОШЕЊУ АНЕКСА	4
ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	5
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД	9
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА –ПРВИ ЦИКЛУС.....	10
ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН.....	13
ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ПРВОГ ЦИКЛУСА ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА	17
СРПСКИ ЈЕЗИК.....	17
МАТЕМАТИКА.....	21
ПРИРОДА И ДРУШТВО.....	24
ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА.....	28
СРПСКИ ЈЕЗИК.....	28
МАТЕМАТИКА.....	33
ИСТОРИЈА.....	38
ГЕОГРАФИЈА.....	40
БИОЛОГИЈА.....	43
ПОСМАТРАЊЕ, МЕРЕЊЕ И ЕКСПЕРИМЕНТ (Заједничка област за предмете природних наука: Биологију, Физику и Хемију).....	48
ФИЗИКА.....	49
ХЕМИЈА.....	53
МУЗИЧКА КУЛТУРА.....	58
ЛИКОВНА КУЛТУРА.....	60
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ.....	62

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ АНЕКСА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:

1. Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 92/2023-332)
2. Закон о основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС" бр. 92/2023-340)

Сагласно члану 61. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 92/2023-332) и члану 27. Закона о основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС" бр. 92/2023-340), Статута Основне школе "Лаза К. Лазаревић" Шабац, а на предлог Наставничког већа школе, Школски одбор на својој седници одржаној _____ . 2023. године доноси:

ОДЛУКУ

о доношењу Анекса школског програма 2023-2027.

I

Доноси се Анекс школског програма Основне школе „Лаза К. Лазаревић” Шабац, од школске 2023/2024-2026/2027. године.

II

Сви органи школе, а посебно органи управљања и стручни органи као и сви радници школе дужни су да се максимално ангажују на реализацији Анекса школског програма.

III

Одлука ступа на снагу даном доношења, а примењиваће се од школске 2023/2024 до краја школске 2026/2027. године, са могућношћу доношења нових анекса.

Број _____

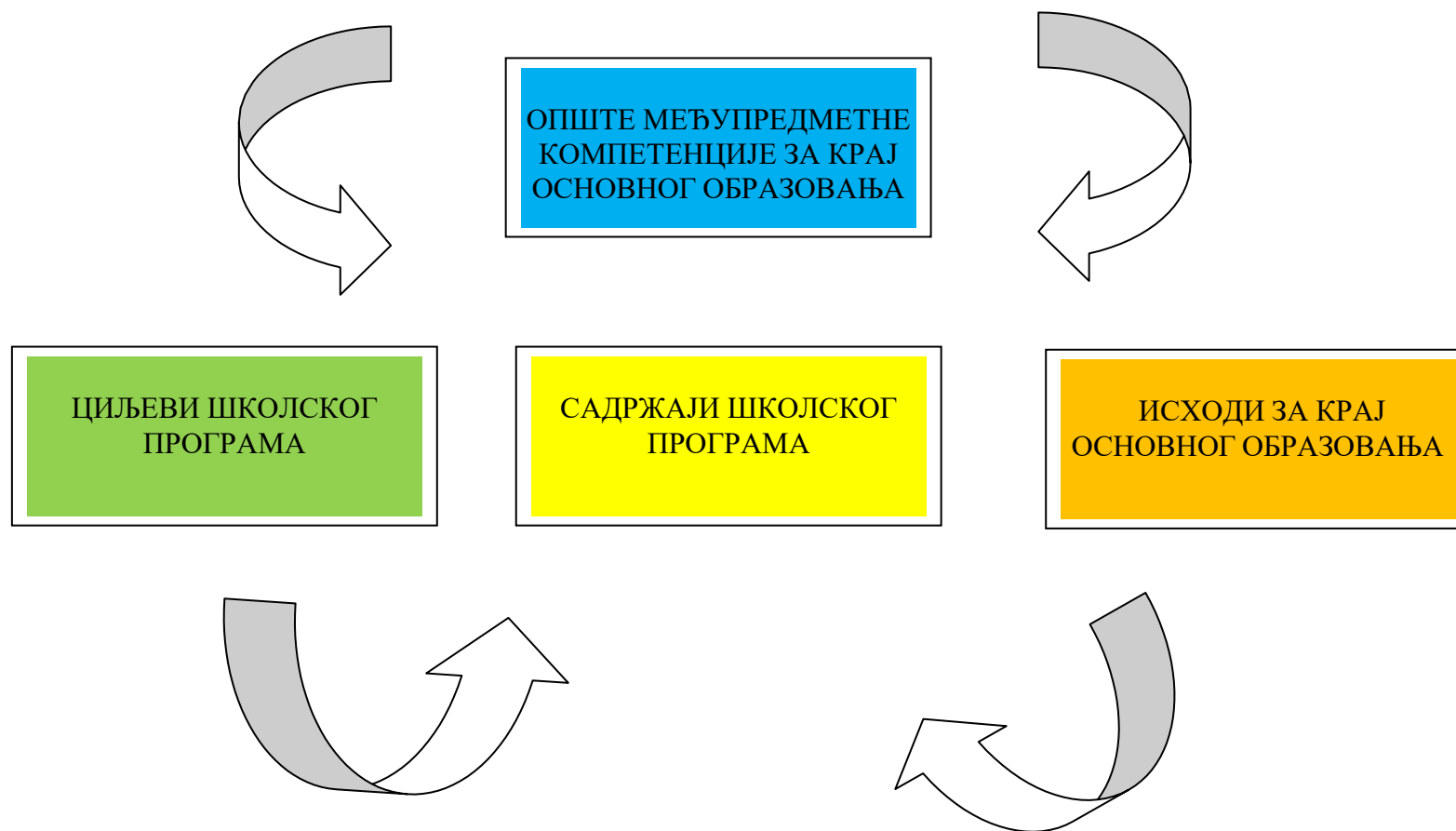
Председник Школског одбора

Директор _____

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

НЕОПХОДНА ВЕЗА:

Циљеви основног образовања и васпитања	Садржаји школског програма усмерени на реализацију циљева
1) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју ученика	Сви програми
2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celovити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу	Програми обавезних предмета(српски језик, свет око нас, природа и друштво...) Изборни програми(грађанско васпитање, веронаука) Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања; Програм ваннаставних активности ученика Програм позитивног понашања
3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања	Сви програми
4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми слободних активности Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности, СНА
5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;	Програм заштите животне средине; Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми ваннаставних активности, СНА
6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси	Сви програми
7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења	Програми обавезних предмета
8) <i>пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;</i>	Сви програми
9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије	Програми обавезних предмета, бИзборни програми, бПрограми додатне наставе, Програми ваннаставних активности, СНА
10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе, Програми слободних активности, Програми одељењских заједница

Циљеви основног образовања и васпитања	Садржаји школског програма усмерени на реализацију циљева
11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;	Програм професионалне оријентације, Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе, Програми слободних активности, Програми одељенске заједнице, СНА
12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;	Програм социјалне заштите, Програми одељењске заједнице, Програм сарадње са породицом; Програм излета, екскурзија и наставе у природи
13) развијање позитивних људских вредности;	Сви програми
14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;	Програми обавезних предмета, Изборни програми Програми одељенске заједнице
15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе, Програми слободних активности, Програм сарадње са локалном самоуправом Програми одељенске заједнице
16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе, Програми слободних активности, Програм сарадње са локалном самоуправом Програми одељенске заједнице
17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;	Сви програми
18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању	Сви програми

Исходи	Садржаји школског програма усмерени на реализацију исхода
1) имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе, Програми допунске наставе
2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страним језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;	Програми Српског језика и књижевности, Програми страних језика, Програми додатне наставе, Програми допунске наставе, Програми ваннаставних активности
3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;	Програми обавезних предмета(математика) Програми додатне наставе, Програми допунске наставе, СНА
4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе, Програм здравствене заштите; Програм социјалне заштите; Програм заштите животне средине; Програм сарадње са локалном самоуправом
5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе, Програми допунске наставе, Програми слободних активности
6) бити оспособљени за самостално учење;	Сви програми
7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе
8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;	Програми обавезних предмета, Изборни програми, Програми додатне наставе
9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;	Програми одељењске заједнице, Програм школског спорта,
10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, примењивати усвојене здравствене навике неопходне за активан и здрав животни стил;	Програм здравствене заштите; Програм школског спорта
11) умети да препознају и уваже људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;	Програми одељењске заједнице, Програми обавезних предмета, Изборни програм
12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;	Програми одељењске заједнице, Програм сарадње са породицом
13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;	Програми одељењске заједнице, Програм против дискриминације и дискриминаторног понашања
14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе..	Програми обавезних предмета, Изборни програми.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

ОБЛАСТИ КВАЛИТЕТА	ПРОГРАМИ И САДРЖАЈИ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД
<ul style="list-style-type: none"> • ПРОГРАМИРАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ 	<p>Цео школски програм Планиране тематске недеље: 1. Богатство различитости од 4. До 8. септембра 2. Дечја недеља – прва недеља октобра 3. Спорт и толеранција од 13. до 17. новембра 4. Ни црно ни бело од 15. до 19. априла 5. Лазина недеља од 13. До 17. маја</p>
<ul style="list-style-type: none"> • НАСТАВА И УЧЕЊЕ 	<p>Мере за увођење иновативних метода наставе и учења ПРОГРАМ ЗИМСКЕ ШКОЛЕ ПРОГРАМ ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА 	<p>ПРОГРАМ ЗИМСКЕ ШКОЛЕ ПРОГРАМ ТАКМИЧЕЊА</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА 	<p>ПРОГРАМ УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА ПРОГРАМ ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ЕТОС 	<p>ПРОГРАМ ПОЗИТИВНОГ ПОНАШАЊА</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА 	<p>Укључивање школе у националне и међународне пројекте</p>

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА –ПРВИ ЦИКЛУС

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД (
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик језик ¹	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски као нематерњи језик ²	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Страни језик-Енглески	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	–	–	–	–
6.	Природа и друштво	–	–	–	–	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
10.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
У К У П Н О: А		20–22*	720-792*	21–23*	756-828*	20–23*	720–828*	20–23*	720–828*

Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1	Верска настава/Грађанско васпитање ³	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе ⁴	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО: Б		1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	72-108*
УКУПНО: А + Б		21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	21-24*	756-864*	21-24*	828-936*

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава					1	36	1	36
5.	Настава у природи**	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Облици образовно-васпитног рада којима се остварају обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД			ДРУГИ РАЗРЕД			ТРЕЋИ РАЗРЕД			ЧЕТВРТИ РАЗРЕД		
		нед.	год.	шк	нед.	год.	школа	нед.	год.	школа	нед.	год.	школа
1.	Час одељењског старешине	1	36	288	1	36	216	1	36	324	1	36	360
2.	Ваннаставне активности ^б	1–2	36–72	288	1–2	36–72	216	1–2	36–72	324	1–2	36–72	360
3.	Екскурзија	1–3 дана годишње			1–3 дана годишње			1–3 дана годишње			1–3 дана годишње		

³ Ученик бира један од понуђених изборних програма.

^б Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

** Настава у природи организује се у складу са одговарајућим правилником.

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН

Саставни део Школског програма је индивидуални образовни план. Ради се сваке школске године као додатна подршка у образовању и васпитању за ученике који имају потешкоћа у савладавању радива или за ученике који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа. ИОП је посебан акт који има за циљ оптимални развој детета и ученика прилагођавањем начина оставаривања школског програма. ИОП израђује Тим за пружање додатне подршке ученику, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника ученика. Врсте ИОП-а су:

ИОП-1-прилагођавање начина рада и условау којима се одвија образовно-васпитни рад;

ИОП-2-прилагођавање циљева, садржаја и начина оставривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног радаи

ИОП-3-проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима. Тим за инклузивно образовање, односно Тим за пружање додатне подршке детету и ученику, у склопу годишњег плана рада прецизираће појединости око прописаних процедура, а после усвајања ИОП-а (на седници педагошком колегијуму) сваке године ће то бити анекс Школском програму.

ПРЕПОРУКЕ ЗА ИЗРАДУ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

Детету и ученику коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

Ученику који постиже резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа, установа обезбеђује прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

Индивидуални образовни план је посебан акт, који има за циљ оптимални развој детета и ученика и остваривање исхода образовања и васпитања, ускладу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавање образовно-васпитних потреба детета и ученика.

Индивидуалним образовним планом утврђује се прилагођени обогатен начин образовања и васпитања детета и ученика, а посебно:

1) дневни распоред активности у настави у одељењу, дневни распоред рада са лицем које му пружа додатну подршку, као и учесталост подршке; циљеви образовно-васпитног рада;

2) посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или за све предмете са образложењем за одступање од посебних стандарда;

3) индивидуални програм по предметима, односно садржаје у предметим акоји се обрађују у одељењу и раду са додатном подршком;

4) индивидуализован начин рада васпитача и наставника, односно индивидуализован приступ прилагођен врсти додатне подршке.

Индивидуални образовни план израђује тим за додатну подршку детету, односно ученику на основу претходно остварених, евидентираних и вреднованих мера и индивидуализације и израђеног педагошког профила детета/ученика, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника.

Уколико родитељ, односно други законски заступник, неоправдано одбије учешће у изради или давање сагласности на ИОП, установа је дужна да о томе обавести надлежну установу социјалне заштите у циљу заштите најбољег интереса детета, односно ученика.

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум установе на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке детету и ученику.

Тим за пружање додатне подршке ученику у школи чини наставник разредне наставе, односно наставник предметне наставе, одељењски тарашина, стручни сарадник, родитељ, односно други законски заступник, а у складу са потребама ученика и педагошки асистент, односно лични пратилац ученика, на предлог родитеља, односно другог законског заступника.

У првој години рада по ИОП-у, индивидуални образовни план се вреднује тромесечно, а свакој наредној години два пута у току радне, односно школске године..

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог Школског програма и налазе се у школској документацији.

ПОСТУПЦИ КОЈИМА СЕ ПРУЖА ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА КОЈИ СЕ ОБРАЗУЈУ НА ОСНОВУ ИОП-а

Облици	Циљ	Садржаји	Носиоци активности
Редовна настава	Оптимални развој детета и ученика прилагођавањем начина оставаривања школског програма.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Прикупљање релевантних информација о ученицима који се образују по ИОП-у ➤ Израда и ажурирање педагошких профила. ➤ Израда персонализованог плана наставе и учења. ➤ Праћење и вредновање персонализованих планова наставе и учења. 	<ul style="list-style-type: none"> • родитељи • ученици • наставници • стручњаци • стр. сарадници
Допунска настава		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Пружање индивидуалне подршке у учењу. ➤ Укључивање по могућству вршњачке подршке. 	<ul style="list-style-type: none"> • наставници • други ученици
Додатна настава		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Проширивање садржаја усклађених интересовањима ученика. ➤ Укључивање по потреби и стручњака из образовних, културних ...установа. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ наставници ➤ други ученици ➤ стручњаци из образовних , културних установа
Ваннаставне активности		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Организовање различитих ваннаставних активности. ➤ Конкурисање и учешће у различитим пројектима усмереним на пружање подршке ученицима. ➤ Сарадња са релевантним институцијама за пружање подршке детету. ➤ Организовање промоције ученика који се образују по ИОП-у у оквиру редовних школских активности. ➤ Промовисање ученичких радова на фб страници школе, школском часопису. ➤ Организовање трибина и радионица из области инклузије. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ сви запослени ➤ руководство ➤ стручни сарадници ➤ Тим за маркетинг ➤ Тим за инклузију

Облици	Циљ	Садржаји	Носиоци активности
Пружање подршке запосленим	Оптимални развој детета и ученика прилагођавањем начина оставаривања школског програма.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Стручно усавршавање наставника, стручних сарадника у области инклузије ван установе. ➤ Стручно усавршавање наставника у установи-организовањем предавања, радионица. ➤ Сарадња са представницима МП, ШУ Ваљево. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Стручни сарадници, ➤ Директор школе, саветник за подручје инклузије
Пружање подршке родитељима		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Организовање предавања, трибина за родитеље из области инклузије. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Стручњаци различитих области

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ПРВОГ ЦИКЛУСА ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

СРПСКИ ЈЕЗИК

1. ГОВОРНА КУЛТУРА

У области ГОВОРНА КУЛТУРА ученик/ученица:

1СЈ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике

1СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања

1СЈ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“

1СЈ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља
1СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације

1СЈ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање

1СЈ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју

1СЈ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица: 1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста

1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)

1СЈ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту

1СЈ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)

1СЈ.1.2.5. одређује основну тему текста

1СЈ.1.2.6. разуме дословно значење текста

1СЈ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста

1СЈ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица: 1СЈ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице

1СЈ.1.3.2. уме да се потпише

1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком

1СЈ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе

1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре

1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме

1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава 1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)

1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије)

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица: 1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)

1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1CJ.1.4.4. препознаје антонимију

1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)

5. КЊИЖЕВНОСТ У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме

1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)

1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту

1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије

1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)

1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)

1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену

1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту

1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака

јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)

1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова

1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни

1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)

1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, њ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању

1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)

1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима

1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст

1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст

1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање)

1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)

1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)

1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве)

1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу

1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго

1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат

1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику У подобласти

ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1CJ.2.4.8. препознаје синонимију

1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава

5. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

- 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме
- 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице)
- 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми
- 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту
- 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)
- 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога
- 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

- 1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста
- 1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)
- 1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)
- 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст
- 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)
- 1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)
- 1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

- 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене
- 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса
- 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста
- 1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст

1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)

1CJ.3.3.6. издваја пасусе

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе)

1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју

1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени

1CJ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/фигуративном значењу

5. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст

1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст

МАТЕМАТИКА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:

1MA.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој

1MA.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде

1MA.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде

1MA.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом

1MA.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде

2. ГЕОМЕТРИЈА У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:

1MA.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)

1MA.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе

1MA.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

1MA.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

3. РАЗЛОМЦИ У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица:

1MA.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $n/1$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ

1MA.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:

1MA.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама

1MA.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)

1MA.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)

1MA.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:

1MA.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем

1MA.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју

1MA.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза

1MA.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције

1MA.2.1.5. уме да решава једначине

2. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:

- 1MA.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни
- 1MA.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине
- 1MA.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе
- 1MA.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама
- 1MA.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама
- 1MA.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама

3. РАЗЛОМЦИ

У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица:

- 1MA.2.3.1. уме да препозна разломак $\frac{b}{a}$ ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова
- 1MA.2.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{1}{n}$ ($n \leq 10$)

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:

- 1MA.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама
- 1MA.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама
- 1MA.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање
- 1MA.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање
- 1MA.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:

- 1MA.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака
- 1MA.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени.
- 1MA.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет
- 1MA.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
- 1MA.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом

2. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:

1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање

1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника

1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника

1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама

1МА.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама

3. РАЗЛОМЦИ

У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица:

1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{b}{a}$ ($b \leq 10$, $a < b$)

1МА.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{b}{a}$ ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:

1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама

1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности

1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада

1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу

1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића

- 1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања
- 1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића
- 1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима

2. ЕКОЛОГИЈА

У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:

- 1ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе
- 1ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса
- 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе

3. МАТЕРИЈАЛИ

У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица:

- 1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта
- 1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала
- 1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке
- 1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност
- 1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
- 1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:

- 1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама
- 1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти
- 1ПД.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца
- 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век
- 1ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара

5. ДРУШТВО

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

- 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови
- 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
- 1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу

1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите

1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

У области ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ ученик/ученица:

1ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода

1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике

1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво

1ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости

1ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости

1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи

1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића

1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића

1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту

1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници

2. ЕКОЛОГИЈА

У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе

1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса

1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса 1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити

3. МАТЕРИЈАЛИ

У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица:

- 1ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање
- 1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава
- 1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису
- 1ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
- 1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала
- 1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:

- 1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела
- 1ПД.2.4.2. зна да се светлост креће праволинијски
- 1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља
- 1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода
- 1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена

5. ДРУШТВО

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

- 1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова
- 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама
- 1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

У области ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ ученик/ученица:

- 1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини
- 1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији
- 1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе – и делатности људи
- 1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности
- 1ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад
- 1ПД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода
- 1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима 1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића

3. МАТЕРИЈАЛИ

У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица:

1ПД.3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи 1ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:

1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова

5. ДРУШТВО

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

У области ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ ученик/ученица:

1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица: СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда

СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста

СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног

СЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту

СЈ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе

2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)

СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу

СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)

СЈ.1.2.4. уме да преприча текст

СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални)

СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)*

СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима

СЈ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње*

3. ГРАМАТИКА, ЛЕКSIKA, НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК

У подобласти ГРАМАТИКА ученик/ученица:

СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама

СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације*

СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима

СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи

СЈ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела

СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу)

СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми

СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)

СЈ.1.3.11. препознаје бирократски језик као непожељан начин изражавања*

У подобласти ЛЕКСИКА ученик/ученица:

- CJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам
- CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.)
- CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.)
- CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви)
- CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама

У подобласти НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК ученик/ученица:

- CJ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас)
- CJ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика CJ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина
- CJ.1.3.20. има позитиван став према дијалектима (свом и туђем)*
- CJ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој*

4. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

- CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела
- CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму
- CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)
- CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратија, дескрипција, дијалог и монолог
- CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, оноματοпеја)
- CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...
- CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе*
- CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела*

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу

1. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама)

CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове

CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи

CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)

CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима

CJ.2.1.7. препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у тексту

2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан

CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај

CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста

CJ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика*

CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева

3. ГРАМАТИКА, ЛЕКSIKA, НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК

У подобласти ГРАМАТИКА ученик/ученица:

CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме

CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене

CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи

CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање)

CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)

CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима

CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици

CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика

У подобласти ЛEKSIKA ученик/ученица:

CJ.2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам

CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским

текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава

CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери)

4. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања

CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација

CJ.2.4.3. разликује лирско-епске врсте (баладу, поему)

CJ.2.4.4. разликује књижевнаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове

CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст)

CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност

CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог

CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела

CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)

CJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст

CJ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту

CJ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе

2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста

CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст

CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста

CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

3. ГРАМАТИКА, ЛЕКСИКА, НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК

У подобласти ГРАМАТИКА ученик/ученица:

CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима

CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)

CJ.3.3.3. зна и у свом говору примењује* акценатску норму

CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама

CJ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)

CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)

У подобласти ЛЕКСИКА ученик/ученица:

CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла

CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава

4. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива

CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту

CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу

CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту

CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе

CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело

CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже

CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*

МАТЕМАТИКА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица уме да:

МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно

МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно

МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример $1/5$ од n , где је n дати природан број

МА.1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама

2. АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ

У области АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ ученик/ученица врши формалне операције које су редуциране и зависе од интерпретације; уме да:

МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану МА.1.2.2. израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима

МА.1.2.3. сабира, одузима и множи мономе

МА.1.2.4. одреди вредност функције дате таблицом или формулом

3. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:

МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)

МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)

МА.1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника)

МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину)

МА.1.3.5. влада појмовима: купа, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе)

МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)

4. МЕРЕЊЕ

У области МЕРЕЊЕ ученик/ученица уме да:

МА.1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова

- МА.1.4.2. претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање
- МА.1.4.3. користи различите апоене новца
- МА.1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокругљује величине исказане датом мером

5. ОБРАДА ПОДАТАКА

У области ОБРАДА ПОДАТАКА ученик/ученица уме да:

- МА.1.5.1. изражава положај објеката сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно
- МА.1.5.2. прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле, и одреди минимум или максимум зависне величине
- МА.1.5.3. податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто
- МА.1.5.4. одреди задати проценат неке величине

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица уме да:

- МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима
- МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа
- МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама
- МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама

2. АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ

У области АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ ученик/ученица је рачунске процедуре довео/ла до солидног степена увежбаности; уме да:

- МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате
- МА.2.2.2. оперише са степенима и зна шта је квадратни корен
- МА.2.2.3. сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином
- МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције
- МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима

3. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица уме да:

- МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима
- МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему
- МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена
- МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку
- МА.2.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку
- МА.2.3.6. уочи односиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма)

4. МЕРЕЊЕ

У области МЕРЕЊЕ ученик/ученица уме да:

- МА.2.4.1. пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину и масу
- МА.2.4.2. претвори износ једне валуте у другу правилно постављајући одговарајућу пропорцију
- МА.2.4.3. дату величину искаже приближном вредношћу

5. ОБРАДА ПОДАТАКА

У области ОБРАДА ПОДАТАКА ученик/ученица уме да:

- МА.2.5.1. влада описом координатног система (одређује координате тачака, осно или централно симетричних итд)
- МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу)
- МА.2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном
- МА.2.5.4. примени процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за дати проценат)

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица уме да:

- МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза
- МА.3.1.2. оперише са појмом делјивости у проблемским ситуацијама
- МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама

2. АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ

У области АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ ученик/ученица је постигао/ла висок степен увежбаности извођења операција уз истицање својстава која се примењују; уме да:

МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате

МА.3.2.2. користи особине степена и квадратног корена

МА.3.2.3. зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставији облик

МА.3.2.4. разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; зна линеарну функцију и графички интерпретира њена својства

МА.3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке

3. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица уме да:

МА.3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали

МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише

МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука

МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати

МА.3.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати

МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица уме да:

МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза

МА.3.1.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама

МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама

2. АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ

У области АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ ученик/ученица је постигао/ла висок степен увежбаности извођења операција уз истицање својстава која се примењују; уме да:

МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате

МА.3.2.2. користи особине степена и квадратног корена

МА.3.2.3. зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставији облик

МА.3.2.4. разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; зна линеарну функцију и графички интерпретира њена

својства МА.3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке

3. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица уме да:

МА.3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише

МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука

МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати

МА.3.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати

МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката

ИСТОРИЈА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ

У области ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ ученик/ученица:

ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице

ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода

ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју

ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације

ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје

ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје

ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје

ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

У области ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ ученик/ученица:

ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу

1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ

У области ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ ученик/ученица:

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

У области ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ ученик/ученица:

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ

У области ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ ученик/ученица:

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости

ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

У области ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ ученик/ученица:

ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора

ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

ГЕОГРАФИЈА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ

У области ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ ученик/ученица:

ГЕ.1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања

ГЕ.1.1.2. наводи и описује начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта)

ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте

2. ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА

У области ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

ГЕ.1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред

ГЕ.1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике

3. ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА

У области ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред

ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране

4. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА

У области РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе

ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ

У области ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ ученик/ученица:

ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти

ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти

ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом

ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на некој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом

2. ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА

У области ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

ГЕ.2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања

ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери)

3. ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА

У области ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

- ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва
- ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст...)

4. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА

У области РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

- ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије
- ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ

У области ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ ученик/ученица:

- ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница-објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте

2. ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА

У области ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

- ГЕ.3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања
- ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање

3. ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА

У области ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

- ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
- ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности

4. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА

У области РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ученик/ученица:

- ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије
- ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије
- ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

БИОЛОГИЈА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА

У области ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА ученик/ученица:

- БИ.1.1.1. уме да наведе основне карактеристике живог света
- БИ.1.1.2. разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима
- БИ.1.1.3. препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња
- БИ.1.1.4. уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих
- БИ.1.1.5. зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе

2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

У области ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА ученик/ученица:

- БИ.1.2.1. зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије
- БИ.1.2.2. зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија
- БИ.1.2.3. зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма
- БИ.1.2.4. познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси
- БИ.1.2.5. разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном
- БИ.1.2.6. разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање)
- БИ.1.2.7. зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином

3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

У области НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА ученик/ученица:

- БИ.1.3.1. разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте
- БИ.1.3.2. зна основне појмове о процесима размножавања
- БИ.1.3.3. зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал
- БИ.1.3.4. зна за појам и основну улогу хромозома
- БИ.1.3.5. зна основне принципе наслеђивања
- БИ.1.3.6. зна како делују гени и да се стечене особине не наслеђују
- БИ.1.3.7. зна да од зигота настаје организам и да се тај процес назива развиће
- БИ.1.3.8. зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи
- БИ.1.3.9. зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа
- БИ.1.3.10. зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организама

4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

У области ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ ученик/ученица:

- БИ.1.4.1. препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште - биотоп, животна заједница - биоценоза, популација, еколошка ниша, екосистем, биом, биосфера) и зна најопштије чињенице о њима
- БИ.1.4.2. препознаје утицаје појединих абиотичких и биотичких фактора на организме и популације
- БИ.1.4.3. уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења најважнијих супстанци (воде, угљеника, азота)
- БИ.1.4.4. препознаје животне услове који владају у карактеристичним екосистемима Србије и најважније представнике врста које их насељавају
- БИ.1.4.5. препознаје основне последице развоја човечанства на природу (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промене) и најважније врсте загађивања воде, ваздуха, земљишта
- БИ.1.4.6. разуме утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад)
- БИ.1.4.7. препознаје основне процесе важне у заштити и очувању животне средине (рециклажу, компост) и у заштити биодиверзитета (националних паркова, природних резервата)
- БИ.1.4.8. зна шта може лично предузети у заштити свог непосредног животног окружења

5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

У области ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ ученик/ученица:

- БИ.1.5.1. зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава
- БИ.1.5.2. разуме значај примене хигијенских навика у исхрани и посебно значај термичке обраде хране
- БИ.1.5.3. разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња и правилног опхођења са њима
- БИ.1.5.4. разуме зашто је важно да се придржава званичних упутстава која се односе на заразне болести (епидемије и пандемије)
- БИ.1.5.5. препознаје основне знаке поремећаја функције појединих органа и основне симптоме инфекције и разликује стање у коме може сам да интервенише од стања

када мора да се обрати лекару

БИ.1.5.6. разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и исхрани (конзерванси и неконтролисана употреба витамина, антиоксиданата, минерала итд.) и опасности до којих може да доведе неуравнотежена исхрана (редукционе дијете, претерано узимање хране и сл.) и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница

БИ.1.5.7. разуме да загађење животне средине (воде, ваздуха, земљишта, бука, итд.) и неке природне појаве (UV зрачење) неповољно утичу на здравље човека

БИ.1.5.8. зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање биолошких ритмова (сна, одмора)

БИ.1.5.9. разуме да постоје полне болести, познаје мере превенције и могуће путеве инфекције, као и њихове негативне последице на здравље

БИ.1.5.10. зна да постоје природне промене у понашању које настају као последица физиолошких промена (пубертет, менопауза), зна да у адолесцентом добу могу да се појаве психолошки развојни проблеми (поремећаји у исхрани, поремећаји понашања, поремећаји сна и сл.)

БИ.1.5.11. разуме одговорност и опасност превременог ступања у сексуалне односе и разуме зашто абортус у доба развоја има негативне последице на физичко и ментално здравље

БИ.1.5.12. зна да болести зависности (претерана употреба дувана, алкохола, дроге) неповољно утичу на укупан квалитет живота и зна коме може да се обрати за помоћ (институцијама и стручњацима)

БИ.1.5.13. зна како се треба понашати према особи која болује од болести зависности или је ХИВ позитивна

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА

У области ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА ученик/ученица:

БИ.2.1.1. примењује критеријуме за разликовање живог од неживог на карактеристичном биолошком материјалу (препаратима, огледима)

БИ.2.1.2. познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима

БИ.2.1.3. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе

БИ.2.1.4. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организме

2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

У области ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА ученик/ученица:

БИ.2.2.1. разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљне и животињске ћелије, између коштане и мишићне ћелије и сл.)

БИ.2.2.2. зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе органа

БИ.2.2.3. зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека

БИ.2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам

- БИ.2.2.5. разуме да биљне ћелије, захваљујући специфичној грађи, могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје
- БИ.2.2.6. разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива дисање
- БИ.2.2.7. познаје термин хомеостаза и зна да објасни шта он значи
- БИ.2.2.8. зна да је неопходна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију
- БИ.2.2.9. зна да нервни и ендокрини системи имају улогу у одржавању хомеостазе

3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

У области НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА ученик/ученица:

- БИ.2.3.1. разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања
- БИ.2.3.2. разуме механизам настанка зигота
- БИ.2.3.3. разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима
- БИ.2.3.4. зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина
- БИ.2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма
- БИ.2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине

4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

У области ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ ученик/ученица:

- БИ.2.4.1. употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација у природи
- БИ.2.4.2. зна и правилно именује делове екосистема, заједница и популација и зна да опише везе између делова
- БИ.2.4.3. уме да на разноврсним примерима одреди основне материјалне и енергетске токове у екосистему, основне односе исхране и најважнија својства биоценоза и популација
- БИ.2.4.4. зна да у природи постоји кружење појединих супстанци (воде, угљеника и азота)
- БИ.2.4.5. препознаје различите биоме и зна њихов основни распоред на земљи
- БИ.2.4.6. препознаје животне услове који владају у појединим екосистемима Европе и света и карактеристичне представнике врста које их насељавају
- БИ.2.4.7. зна да објасни основне прилагођености живих организама на живот у ваздушној, воденој и земљишној средини
- БИ.2.4.8. разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије
- БИ.2.4.9. разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата, ботаничких башта, зоо-вртова)

5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

У области ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ ученик/ученица:

- БИ.2.5.1. познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља
- БИ.2.5.2. разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница

БИ.2.5.3. зна како се чува хранљива вредност намирница

БИ.2.5.4. зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека БИ.2.5.5. зна механизме деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицај алкохола, различитих врста дрога, енергетских напитака и сл.)

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА

У области ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА ученик/ученица:

БИ.3.1.1. примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси, делови организама, плодови и сл.)

БИ.3.1.2. уме да објасни зашто је нешто класификовано као живо или као неживо

БИ.3.1.3. разуме критеријуме по којима се разликују биљке и животиње и уме да их примени у атипичним случајевима

БИ.3.1.4. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа класе/реда најважнијих група

БИ.3.1.5. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама

2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

У области ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА ученик/ученица:

БИ.3.2.1. зна карактеристике и основне функције унутрашње грађе биљака, животиња и човека

БИ.3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност

БИ.3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције БИ.3.2.4. разуме да је у остваривању карактеристичног понашања неопходна функционална интеграција више система органа и разуме значај такве интеграције понашања за преживљавање

БИ.3.2.5. разуме сличности и разлике у интеграцији грађе и функције јединке током животног циклуса

БИ.3.2.6. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информишу организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система)

БИ.3.2.7. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који реагују на промене у околини и карактеристике органа који враћају организам у равнотежу онда када је из ње избачен (стресно стање - улога ендокриног система) БИ.3.2.8. зна и разуме које су последице стресног стања за организам

3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

У области НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА ученик/ученица:

БИ.3.3.1. разуме разлику између телесних и полних ћелија у погледу хромозома и деоба БИ.3.3.2. разуме да полне ћелије настају од посебних ћелија у организму

БИ.3.3.3. зна функцију генетичког материјала и његову основну улогу у ћелији

БИ.3.3.4. зна да је број хромозома у ћелији карактеристика врсте

БИ.3.3.5. разуме како различити еволуциони механизми, мењајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције

БИ.3.3.6. разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста

4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

У области ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ ученик/ученица:

БИ.3.4.1. уме да објасни како различити делови екосистема утичу један на други као и међусобне односе популација у биоценози

БИ.3.4.2. разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија и обратно и интерпретира односе исхране у екосистему (аутотрофне, хетеротрофне, сапротрофне животне комплексе, ланце исхране и трофичке пирамиде)

БИ.3.4.3. разуме значај кружења појединих супстанци у природи (воде, угљеника и азота) БИ.3.4.4. разуме просторну и временску организацију животних заједница и популација БИ.3.4.5. предвиђа на основу задатих услова средине тип екосистема који у тим условима настаје

БИ.3.4.6. познаје механизме којима развој човечанства изазива промене у природи (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промене)

БИ.3.4.7. познаје механизме деловања мера заштите животне средине, природе и биодиверзитета

БИ.3.4.8. разуме зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете

5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

У области ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ ученик/ученица:

БИ.3.5.1. познаје узроке и физиолошке последице заразних болести

БИ.3.5.2. познаје основне принципе лечења заразних и других болести

БИ.3.5.3. разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране

БИ.3.5.4. познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност

БИ.3.5.5. познаје симптоме и главне карактеристике болести метаболизма и узроке због којих настају (гојазност, анорексија, булимија, шећерна болест)

БИ.3.5.6. разуме механизме поремећаја функције појединих органа

БИ.3.5.7. познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности

БИ.3.5.8. разуме механизме стресног стања и утицај јаким негативних емоција на физиолошке процесе у организму и на понашање појединца

ПОСМАТРАЊЕ, МЕРЕЊЕ И ЕКСПЕРИМЕНТ (Заједничка област за предмете природних наука: Биологију, Физику и Хемију)

У области ПОСМАТРАЊЕ, МЕРЕЊЕ И ЕКСПЕРИМЕНТ на основном нивоу ученик/ученица:

БИ.1.6.1. уме да разликује и користи једноставне процедуре, технике и инструменте за прикупљање података у биологији (посматрање, бројање, мерење)

БИ.1.6.2. уме да по упутству и уз помоћ наставника реализује једноставно истраживање, попуни формулар, прикаже резултате у табели/графикону и извести о резултату

БИ.1.6.3. зна како да се понаша у лабораторији и на терену и правила о раду и безбедности рада

БИ.1.6.4. уме по упутству да изведе унапред постављени експеримент и одговори на једноставну хипотезу уз помоћ и навођење наставника

У области ПОСМАТРАЊЕ, МЕРЕЊЕ И ЕКСПЕРИМЕНТ на средњем нивоу ученик/ученица:

БИ.2.6.1. уме да уз навођење реализује сложено прикупљање података, систематизује податке и извести о резултату

БИ.2.6.2. зна шта је грешка инструмента и прецизност мерења и уме по упутству да калибрише инструмент

БИ.2.6.3. уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата

БИ.2.6.4. уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу, формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултату

У области ПОСМАТРАЊЕ, МЕРЕЊЕ И ЕКСПЕРИМЕНТ на напредном нивоу ученик/ученица:

БИ.3.6.1. разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података

БИ.3.6.2. уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата

БИ.3.6.3. уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај

БИ.3.6.4. разуме значај контроле и пробе у експерименту (варирање једног/више фактора), уме да постави хипотезу и извуче закључак

БИ.3.6.5. зна, уз одговарајуће навођење наставника, самостално да осмисли, реализује и извести о експерименту на примеру који сам одабере

ФИЗИКА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. СИЛЕ У области СИЛЕ ученик/ученица:

ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно

ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе

ФИ.1.1.3. разуме принцип спојених судова

2. КРЕТАЊЕ

У области КРЕТАЊЕ ученик/ученица:

ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање

ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање

ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине

3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА

У области ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ученик/ученица:

ФИ.1.3.1. уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале

ФИ.1.3.2. уме да препозна магнетне ефекте електричне струје 4. МЕРЕЊЕ У области МЕРЕЊЕ ученик/ученица:

ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока

ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена

ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време

ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину

ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака

ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време

5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА

У области ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ученик/ученица:

ФИ.1.5.1. зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре

ФИ.1.5.2. уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. СИЛЕ

У области СИЛЕ ученик/ученица:

ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције

ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска

ФИ.2.1.3. уме да препозна када је полуга у стању равнотеже

ФИ.2.1.4. разуме како односи сила утичу на врсту кретања

ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине

ФИ.2.1.6. зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида

2. КРЕТАЊЕ

У области КРЕТАЊЕ ученик/ученица:

ФИ.2.2.1. уме да препозна убрзано кретање

- ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују
- ФИ.2.2.3. уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање

3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА

У области ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ученик/ученица:

- ФИ.2.3.1. зна да разликује електричне проводнике и изолаторе
- ФИ.2.3.2. зна називе основних елемената електричног кола
- ФИ.2.3.3. уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно
- ФИ.2.3.4. уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине
- ФИ.2.3.5. уме да препозна топлотне ефекте електричне струје
- ФИ.2.3.6. разуме појмове енергије и снаге електричне струје

4. МЕРЕЊЕ У области МЕРЕЊЕ ученик/ученица:

- ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке
- ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону
- ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре
- ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута

5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА

У области ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ученик/ученица:

- ФИ.2.5.1. зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази
- ФИ.2.5.2. уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад
- ФИ.2.5.3. уме да препозна појмове рада и снаге
- ФИ.2.5.4. зна да унутрашња енергија зависи од температуре
- ФИ.2.5.5. зна да запремина тела зависи од температуре

6. МАТЕМАТИЧКЕ ОСНОВЕ ФИЗИКЕ

У области МАТЕМАТИЧКЕ ОСНОВЕ ФИЗИКЕ ученик/ученица:

- ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност
- ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу
- ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. СИЛЕ

У области СИЛЕ ученик/ученица:

ФИ.3.1.1. разуме и примењује услове равнотеже полуге

ФИ.3.1.2. зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се равномерно креће ФИ.3.1.3. зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи

ФИ.3.1.4. разуме и примењује концепт притиска у флуидима

2. КРЕТАЊЕ

У области КРЕТАЊЕ ученик/ученица:

ФИ.3.2.1. уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање

ФИ.3.2.2. уме да примени односе између физичких величина које описују осцилаторно кретање

ФИ.3.2.3. зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању

ФИ.3.2.4. зна основне физичке величине које описују таласно кретање

ФИ.3.2.5. уме да препозна основне особине звука и светлости

ФИ.3.2.6. зна како се прелама и одбија светлост

3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА

У области ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ученик/ученица:

ФИ.3.3.1. зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу

4. МЕРЕЊЕ У области МЕРЕЊЕ ученик/ученица:

ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система

ФИ.3.4.2. уме да мери јачину струје и напон у електричном колу

ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења

5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА

У области ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ученик/ученица:

ФИ.3.5.1. разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава ФИ.3.5.2. уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања

7. ЕКСПЕРИМЕНТ (заједничка област за предмете природних наука: Биологију, Физику и Хемију) У области ЕКСПЕРИМЕНТ на основном нивоу ученик/ученица:

ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији

ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији У области ЕКСПЕРИМЕНТ на средњем нивоу ученик/ученица:

ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата

ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству

У области ЕКСПЕРИМЕНТ на напредном нивоу ученик/ученица:

ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења

ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

ХЕМИЈА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ОПШТА ХЕМИЈА

У области ОПШТА ХЕМИЈА ученик/ученица зна:

ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота на основу њихове сложености

ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава

ХЕ.1.1.3. на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу као и да се при променама укупна маса супстанце не мења

ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе

ХЕ.1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације

ХЕ.1.1.7. шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор

У области ОПШТА ХЕМИЈА ученик/ученица уме да:

ХЕ.1.1.9. загрева супстанцу на безбедан начин

ХЕ.1.1.10. измери масу, запремину и температуру супстанце

ХЕ.1.1.11. састави апаратуру и изведе поступак цеђења

ХЕ.1.1.12. у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише

2. НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица зна:

ХЕ.1.2.1. основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитета и реакцију са кисеоником)

ХЕ.1.2.2. везу између својстава неметала и метала и њихове практичне примене

ХЕ.1.2.3. да препозна метале (Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава ХЕ.1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења

ХЕ.1.2.5. примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења

ХЕ.1.2.6. основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли

У области НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица уме да:

ХЕ.1.2.7. утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боју, мирис)

ХЕ.1.2.8. докаже кисело-базна својства супстанце помоћу индикатора

ХЕ.1.2.9. испита растворљивост соли

ХЕ.1.2.10. безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором

3. ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области ОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица зна:

ХЕ.1.3.1. формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара

ХЕ.1.3.2. основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара

ХЕ.1.3.3. практичан значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу

4. БИОХЕМИЈА

У области БИОХЕМИЈА ученик/ученица зна:

ХЕ.1.4.1. да наведе физичка својства (агрегатно стање и растворљивост) масти и уља, угљених хидрата, протеина

ХЕ.1.4.2. примере и заступљеност масти и уља, угљених хидрата и протеина у намирницама

5. ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У области ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ученик/ученица зна:

ХЕ.1.5.1. значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ОПШТА ХЕМИЈА

У области ОПШТА ХЕМИЈА ученик/ученица зна:

ХЕ.2.1.1. како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци)

ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп

ХЕ.2.1.3. шта је засићен, незасићен и презасићен раствор

ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције

У области ОПШТА ХЕМИЈА ученик/ученица уме да:

ХЕ.2.1.5. изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварања, уситњавањем супстанце, мешањем)

ХЕ.2.1.6. промени концентрацију раствора додавањем растворене супстанце или растварања (разблаживање и концентровање)

ХЕ.2.1.7. у огледима испитује својства супстанци и податке о супстанцама приказује табеларно или шематски

ХЕ.2.1.8. израчуна процентни састав једињења на основу формуле и масу реактанта и производа на основу хемијске једначине, то јест да покаже на основу израчунавања да се укупна маса супстанци не мења при хемијским реакцијама

ХЕ.2.1.9. израчуна масу растворене супстанце и растварања на основу процентне концентрације раствора и обрнуто

ХЕ.2.1.10. направи раствор одређене процентне концентрације

2. НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица зна да:

ХЕ.2.2.1. на основу назива оксида, киселина, база и соли састави формулу ових супстанци ХЕ.2.2.2. пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења

У области НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица уме да:

ХЕ.2.2.3. експерименталним путем испита растворљивост и хемијску реакцију оксида са водом

ХЕ.2.2.4. испита најважнија хемијска својства киселина (реакцију са карбонатима и металима)

3. ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области ОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица зна да:

ХЕ.2.3.1. пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника и алкохола

4. БИОХЕМИЈА

У области БИОХЕМИЈА ученик/ученица зна:

ХЕ.2.4.1. најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ОПШТА ХЕМИЈА

У области ОПШТА ХЕМИЈА ученик/ученица разуме:

ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују

ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима

ХЕ.3.1.3. да су својства супстанци и промене којима подлежу условљене разликама на нивоу честица

ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона

ХЕ.3.1.5. зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача ХЕ.3.1.6. значење следећих термина: естерификација, сапонификација У области ОПШТА ХЕМИЈА ученик/ученица уме:

ХЕ.3.1.7. на основу својстава састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање

ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблеми/ питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е

ХЕ.3.1.9. да израчуна процентуалну заступљеност неке супстанце у смеси, да изводи стехиометријска израчунавања која обухватају реактант у вишку и однос масе и количине супстанце

2. НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица разуме:

ХЕ.3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром њихових атома/молекула

ХЕ.3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) ХЕ.3.2.3. да општа својства киселина зависе од њихове структуре (реакције са хидроксидима, металима, карбонатима, бикарбонатима и базним оксидима)

ХЕ.3.2.4. да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима)

ХЕ.3.2.5. да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре

У области НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица уме да:

ХЕ.3.2.6. изведе реакцију неутрализације

3. ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области ОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица разуме:

ХЕ.3.3.1. хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара

ХЕ.3.3.2. видове практичне примене угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара на основу својстава која имају

У области ОРГАНСКА ХЕМИЈА ученик/ученица уме да:

ХЕ.3.3.3. пише једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара

4. БИОХЕМИЈА

У области БИОХЕМИЈА ученик/ученица зна:

ХЕ.3.4.1. основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине

У области БИОХЕМИЈА ученик/ученица разуме:

ХЕ.3.4.2. основна хемијска својства масти и уља (сапонификацију и хидролизу), угљених хидрата и протеина

6. ЕКСПЕРИМЕНТ (заједничка област за предмете природних наука: Биологију, Физику и Хемију)

У области ЕКСПЕРИМЕНТ на основном нивоу ученик/ученица уме да:

ХЕ.1.6.1. безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама ХЕ.1.6.2. изведе експеримент према датом упутству

У области ЕКСПЕРИМЕНТ на средњем нивоу ученик/ученица уме да:

ХЕ.2.6.1. прикупи податке посматрањем и мерењем и да при том користи одговарајуће инструменте

ХЕ.2.6.2. табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења

ХЕ.2.6.3. изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата

У области ЕКСПЕРИМЕНТ на напредном нивоу ученик/ученица уме да:

ХЕ.3.6.1. препозна питање/проблем који се може експериментално истражити

ХЕ.3.6.2. постави хипотезе

ХЕ.3.6.3. планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе

ХЕ.3.6.4. донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ

У области ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ученик/ученица уме да:

МК.1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености

МК.1.1.2. опише основне карактеристике: – музичких инструмената – историјско-стилских периода – музичких жанрова – народног стваралаштва

2. СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ

У области СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ ученик/ученица уме на основу слушања музичких примера да именује:

МК.1.2.1. музичке изражајне елементе

МК.1.2.2. извођачки састав

МК.1.2.3. музичке жанрове

МК.1.2.4. српски музички фолклор

3. МУЗИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ

У области МУЗИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ ученик/ученица уме да:

МК.1.3.1. пева једноставне дечје, народне или популарне композиције

МК.1.3.2. изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту

4. МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО

У области МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО ученик/ученица уме да:

МК.1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења

МК.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела

МК.1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима

МК.1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ

У области ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ученик/ученица уме да анализира повезаност:

МК.2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером)

МК.2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми)

МК.2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота

2. СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ

У области СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ ученик/ученица уме да:

МК.2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре)

МК.2.2.2. препозна структуру одређеног музичког жанра

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ

У области ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ученик/ученица:

МК.3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела

МК.3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора

МК.3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд

МК.3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)

2. СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ

У области СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ ученик/ученица уме да анализира слушни пример и открије везу опажајних карактеристика са:

МК.3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера

МК.3.2.2. жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера

МК.3.2.3. контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора

3. МУЗИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ

У области МУЗИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ ученик/ученица уме да:

МК.3.3.1. изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима

4. МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО

У области МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО ученик/ученица уме да:

МК.3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте

МК.3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова

МК.3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу, перформанс

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности

ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове

ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)

2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)

3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода

ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)

ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...)

ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности

ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)

2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ У области ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт

ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)

3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

- ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности
- ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју

2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

- ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју
- ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат
- ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других
- ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других

3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

У области УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ученик/ученица:

- ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)
- ЛК.3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности
- ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности
- ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица:

- ФВ.1.1.1. игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других
- ФВ.1.1.2. зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ

У подобласти АТЛЕТИКА ученик/ученица:

- ФВ.1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат
- ФВ.1.1.4. зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ
- ФВ.1.1.5. зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока
- ФВ.1.1.6. зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ
- ФВ.1.1.7. зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице
- ФВ.1.1.8. зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ
- ФВ.1.1.9. правилно баца куглу из места и мери дужину хица
- ФВ.1.1.10. зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ

У подобласти ВЕЖБЕ на справама и тлу ученик/ученица правилно изводи основне вежбе и комбинације на справама и тлу, чува и помаже, поштује сигурносна правила:

- ФВ.1.1.11. ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу
- ФВ.1.1.12. ученик/ученица правилно изводи прескоке
- ФВ.1.1.13. ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди
- ФВ.1.1.14. ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју
- ФВ.1.1.15. ученик правилно изводи основне вежбе на коњу са хваталкама
- ФВ.1.1.16. ученик правилно изводи основне вежбе на круговима
- ФВ.1.1.17. ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју
- ФВ.1.1.18. ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу
- ФВ.1.1.19. зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ

У подобласти ПЛЕС ученик/ученица:

- ФВ.1.1.20. се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање)

У подобласти РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА ученица:

- ФВ.1.1.21. правилно изводи основне вежбе из ритмичке гимнастике
- ФВ.1.1.22. зна називе вежби и основе тренинга, пружа прву помоћ

У подобласти ПЛИВАЊЕ ученик/ученица:

- ФВ.1.1.23. плива и поштује правила самоспасавања и безбедности око и у воденој средини

У подобласти ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА ученик/ученица:

- ФВ.1.1.24. правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела
- ФВ.1.1.25. зна утицај и значај вежби обликовања за организам, познаје поделу вежби обликовања и њихову терминологију, и функцију појединих вежби у комплексу

У подобласти СТОНИ ТЕНИС ученик/ученица:

ФВ.1.1.26. игра. стони тенис примењујући основне елементе технике и поштује правила игре

ФВ.1.1.27. зна функцију стоног тениса, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и методику тренинга, пружа прву помоћ

Напомена: у Програму физичког васпитања стони тенис се предвиђа у оквиру Обавезног изборног предмета Физичко васпитање - Изабрани спорт и у оквиру система школских спортских такмичења. У оквиру Образовних стандарда за крај обавезног образовња стони тенис се даје као пример наставницима како могу сами изградити стандарде за спортску грану која није обухваћена овим стандардима. Стони тенис се, у овом циклусу, не предвиђа као обавезан стандард.

2. ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ

У области ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ ученик/ученица зна:

ФВ.1.2.1. смисао Физичког васпитања

ФВ.1.2.2. утицај физичког вежбања

ФВ.1.2.3. основне појмове везане за физичко вежбање

ФВ.1.2.4. безбедност током вежбања

ФВ.1.2.5. основна правила спортских игара

3. ВРЕДНОВАЊЕ ФИЗИЧКОГ ВЕЖБАЊА

У области ВРЕДНОВАЊЕ ФИЗИЧКОГ ВЕЖБАЊА ученик/ученица:

ФВ.1.3.1. испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу ФВ.1.3.2. испољава заинтересованост за физичко вежбање

ФВ.1.3.3. доказује се кроз физичко вежбање

ФВ.1.3.4. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког васпитања

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица:

ФВ.2.1.1. игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других

ФВ.2.1.2. зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга

У подобласти АТЛЕТИКА ученик/ученица:

ФВ.2.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања

ФВ.2.1.4. зна правилно да скаче удаљ варијантом технике увинуће

- ФВ.2.1.5. зна правилно да скаче увис леђном варијантом технике
- ФВ.2.1.6. правилно баца куглу леђном варијантом технике
- ФВ.2.1.7. зна правила за такмичење
- ФВ.2.1.8. учествује на такмичењу у једној атлетској дисциплини

У подобласти ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ ученик/ученица, на справама на којима вежба и на тлу:

- ФВ.2.1.9. ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на тлу
- ФВ.2.1.10. ученик/ученица правилно изводи згрчку
- ФВ.2.1.11. ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на греди
- ФВ.2.1.12. ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на двовисинском разбоју
- ФВ.2.1.13. ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на коњу са хватаљкама
- ФВ.2.1.14. ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на круговима
- ФВ.2.1.15. ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на паралелном разбоју
- ФВ.2.1.16. ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на вратилу
- ФВ.2.1.17. зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада

У подобласти ПЛЕС ученик/ученица:

- ФВ.2.1.18. повезује просторно и временски плесне елементе у целину, изводи и реализује најмање један одабрани дечији плес
- ФВ.2.1.19. влада основном терминологијом, препознаје и разликује друштвене и народне плесове

У подобласти РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА ученица:

- ФВ.2.1.20. правилно изводи вежбу са реквизитима

У подобласти ПЛИВАЊЕ ученик/ученица:

- ФВ.2.1.21. плива једном од техника спортског пливања, поседује вештину самопомоћи у води и безбедног понашања у и око водене средине

У подобласти ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА ученик/ученица:

- ФВ.2.1.22. правилно изводи и показује више комплекса вежби обликовања без и са реквизитима
- ФВ.2.1.23. зна принципе састављања комплекса вежби обликовања и дозирање оптерећења
- У подобласти Стони тенис ученик/ученица:
- ФВ.2.1.24. игра стони тенис користећи виши ниво технике удараца повезујући их са кретањем, може да одигра тактичку замисао и користи више врста сервиса
- ФВ.2.1.25. зна функцију и значај стоног тениса, већи број правила, принципе и утицаја тренинга

Напомена: у Програму физичког васпитања стони тенис се предвиђа у оквиру Обавезног изборног предмета Физичко васпитање - Изабрани спорт и у оквиру система школских спортских такмичења. У оквиру Образовних стандарда за крај обавезног образовања стони тенис се даје као пример наставницима како могу сами изградити стандарде за спортску грану која није обухваћена овим стандардима. Стони тенис се, у овом циклусу, не предвиђа као обавезан стандард.

2. ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ

У области ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ ученик/ученица зна:

ФВ.2.2.1. терминологију ФВ.2.2.2. основе тренинга ФВ.2.2.3. да дозира оптерећење током вежбања

Скраћени искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица:

ФВ.3.1.1. игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама

ФВ.3.1.2. зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди У подобласти АТЛЕТИКА ученик/ученица:

ФВ.3.1.3. правилно изводи варијанту технике штафетног трчања

ФВ.3.1.4. учествује на такмичењу у атлетском петобоју

ФВ.3.1.5. зна атлетска правила неопходна за учествовање на такмичењу у атлетском петобоју

У подобласти ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ ученик/ученица, на справама на којима вежба и на тлу:

ФВ.3.1.6. ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на тлу

ФВ.3.1.7. ученик/ученица правилно изводи згрчку и разношку са изразитијим фазама лета ФВ.3.1.8. ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на греди

ФВ.3.1.9. ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на двовисинском разбоју ФВ.3.1.10. ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на коњу са хваталкама ФВ.3.1.11. ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на круговима

ФВ.3.1.12. ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на паралелном разбоју ФВ.3.1.13. ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на вратилу

ФВ.3.1.14. ученик учествује у гимнастичком петобоју, а ученица учествује у гимнастичком четворобоју

ФВ.3.1.15. зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби, основе организације рада и учествује на школском такмичењу

ФВ.3.1.15. зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби, основе организације рада и учествује на школском такмичењу

У подобласти ПЛЕС ученик/ученица:

ФВ.3.1.16. самостално изводи сопствену композицију покрета и кретања уз музичку пратњу и успешно моторички у ритму и темпу реализује одабрани народни, друштвени и дечији плес; влада основама тренинга и учествује на такмичењу

ФВ.3.1.17. зна терминологију плесова и систем такмичења

У подобласти РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА ученица:

ФВ.3.1.18. правилно изводи самостални састав без и са реквизитима из ритмичке гимнастике и учествује на такмичењу

У подобласти ПЛИВАЊЕ ученик/ученица:

ФВ.3.1.19. зна да плива две технике спортског пливања и такмичи се

У подобласти ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА ученик/ученица:

ФВ.3.1.20. саставља, правилно изводи и показује сложене комплексе вежби обликовања без и са реквизитима

ФВ.3.1.21. зна да саставља комплексе вежби обликовања и дозира оптерећење

У подобласти СТОНИ ТЕНИС ученик/ученица:

ФВ.3.1.22. игра стони тенис повезујући одигравање сложених елемената у целину заједно са кретањем, формира концепције игре према својим психофизичким способностима, организује школско такмичење, суди на такмичењу.

ФВ.3.1.23. зна тактику стоног тениса, систем такмичења, начин организовања меча и суди. Напомена: у Програму физичког васпитања стони тенис се предвиђа у оквиру Обавезног изборног предмета Физичко васпитање - Изабрани спорт и у оквиру система школских спортских такмичења.

У оквиру Образовних стандарда за крај обавезног образовања стони тенис се даје као пример наставницима како могу сами изградити стандарде за спортску грану која није обухваћена овим стандардима. Стони тенис се, у овом циклусу, не предвиђа као обавезан стандард.

2. ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ

У области ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ ученик/ученица зна:

ФВ.3.2.1. правила индивидуалних спортских грана и спортских игара

ФВ.3.2.2. основе система такмичења

ФВ.3.2.3. начин организовања такмичења

АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА 2023/24 - 27.ГОДИНУ

ДОНЕТ ЈЕ НА СЕДНИЦИ ШКОЛСКОГ ОДБОРА _____ 2024.

И У ДЕЛОВОДНОМ ПРОТОКОЛУ ЗАВЕДЕН ПОД

БРОЈЕМ _____

У Шапцу _____ 2024. године

М.П.

Директор
Школе

Милан Благојевић

Председник Школског
одбора
